

Ordforklaringer

Infibulasjon: Omskjæring type 3: Delvis eller fullstendig fjerning av klitoris og indre kjønnslepper. Innsiden av de ytre kjønnsleppene skrapes og sys sammen, og i noen tilfeller står det igjen kun én centimeter åpning, slik at urin og menstruasjonsblod kan slippe ut.

Sunna: Et vanlig begrep i Somalia på andre typer omskjæring hvor man ikke lukker igjen. Ifølge forskning er det likevel slik at i praksis er over 50 % av dem som sier de har sunnaomskjæring faktisk infibulert, mens de resterende 50 % har fått fjernet hele eller deler av klitoris og indre kjønnslepper (type 1- og type 2-omskjæring).

[www.tidsskriftet.no/
doktoravhandling](http://www.tidsskriftet.no/doktoravhandling)

Omskårne kvinner møter kunnskapsmangel

Somaliske kvinner i Norge beskriver omskjæring som så overveldende smertefullt at det preger dem fysisk og mentalt for resten av livet. De frykter i tillegg manglende kunnskap blant norsk helsepersonell.

Forsker R. Elise B. Johansen har i sin avhandling *Experiences and perceptions of pain, sexuality and childbirth – a study of female genital cutting among Somalis in Norwegian exile, and their health care providers* intervjuet 70 somaliske kvinner og menn om infibulasjon.

– For somaliske kvinner var fødselen en

ensom og skremmende opplevelse. Det var stor forskjell mellom hva de faktisk ønsket og hva helsepersonellet antok at de ønsket. Det hendte at kvinnene ikke ble åpnet under fødselen og at de ble sydd igjen etterpå, til tross for at dette er i strid med både kvinnesenes ønsker, norsk lov og medisinske retningslinjer. Leger og jordmødre må lære mer på dette feltet og bli flinkere til å snakke åpent med pasientene på forhånd, sier Johansen.

Hun har erfart at somaliere har et ambivalent forhold til omskjæring. Det er skadelig og smertefullt, samtidig anser de tradisjonen som viktig ut fra kultur og identitet. Drømmen om å vende tilbake til hjemlandet er ett argument for å fortsette praksisen. Et flertall av de spurte mener likevel at den beste løsningen vil være enten å avslutte tradisjonen helt eller velge en mindre omfattende form for omskjæring, ofte kalt sunna.

Johansen disputerte for dr.philos.-graden 1.12. 2006.

R. Elise B. Johansen. Foto privat

Eline Feiring

eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Støvete kontorer kan gi helseplager

En grundig rundvask av kontoret er nok til at ansatte får færre luftveisplager, som tett og irritert nese og hals. Inntil én av fem arbeidstakere har slike plager jevnlig.

I sin avhandling *Intervention studies of indoor air dust exposures and health in office workers* har Knut Ragnvald Skulberg og hans medarbeidere ved Statens arbeidsmiljøinstitutt sett på hvilke tiltak som kan gi mindre tretthet, hodepine, irriterte øyne, tett nese og tørr hud.

Ved hjelp av tre store tiltaksundersøkelser i bedrifter i Oslo fant Skulberg blant annet at grundig rundvask som reduserte støvmengden i kontorlokalene, førte til mindre luftveisplager hos de ansatte. Det gjaldt både allergikere og ikke-allergikere. I en annen studie ble det statiske elektriske feltet fra data-skjermene redusert, noe som førte til signifikant mindre hudplager i ansiktet. I en tredje studie reduserte man støvmengden på kontoret ved hjelp av elek-

trostatisk luftrensing. Dette ga ikke mindre helseplager. Skulberg mener det kan skyldes at det er andre typer støvpartikler som blir fjernet med dette tiltaket enn med de to andre.

Dårlig innemiljø kan føre til dårligere helse hos de ansatte, noe som også kan gi redusert yteevne. Etter flere inneklimastudier gir nå Statens arbeidsmiljøinstitutt veiledning om hvordan virksomheter kan bidra til å redusere helseplager hos sine ansatte.

Skulberg disputerte for dr.philos.-graden 12.12. 2006.

Eline Feiring

eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Tips oss gjerne om doktoravhandling
på tidsskriftet@legeforeningen.no